

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/65/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3115226621
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3115226621.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Stanislavy Markovej a členiek JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Stanislavy Mikláňkovej vo veci starostlivosti súdu o maloletého Y. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, dieťa rodičov matky: I. B., rod. B., štátna občianka Slovenskej republiky, trvale bytom B. J. , J. XXX/X, t.č. bytom B. J., U. S. a T. XX/X, zastúpená v konaní JUDr. Romanom Madom, advokátom so sídlom Nová Dubnica, Gagarinova č. 32 a otca: I. V., štátny občan Slovenskej republiky trvala bytom B. J., O. č. XX/XX-X, o návrhu matky na zvýšenie výživného , na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 03. júna 2016, č.k. 34P/192/2015-103, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd , ako súd prvej inštancie, návrh matky na zvýšenie výživného zamietol.

2. Právne vec posúdil podľa § 62 ods. 1 ,2, 4, 5 , § 75 ods. 1, § 78 ods.1 veta prvá , ods. 2 a 3 Zákona o rodine .

3. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že matka sa podaným návrhom zo dňa 18.12.2015 domáhala zvýšenia vyživovacej povinnosti otca k maloletému dieťaťu z doterajších 100,- Eur mesačne na sumu 200,-Eur mesačne. Bola ochotná sa dohodnúť na zvýšení výživného na sumu 150,-Eur mesačne. Poukázala na to, že od poslednej úpravy výživného uplynulo 5 rokov.

4. Okresný súd po vykonanom dokazovaní návrh matky ako nedôvodný zamietol s odôvodnením, že nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie vyživovacej povinnosti otca k maloletému . Je pravdou, že od poslednej úpravy výživného v roku 2011 došlo k zmene pomerov na strane maloletého, keďže maloletý je vekovo starší a začal navštevovať predškolské zariadenie, čo by bez iného mohlo odôvodňovať zvýšenie výživného, ale na druhej strane k zmene pomerov došlo aj na strane otca maloletého, ktorý bez vlastnej viny zostal nezamestnaný a jeho súčasné pomery mu neumožňujú platiť vyššie ako doterajšie výživné. V čase poslednej úpravy výživného otec brigádnicky zarábala 400,- až 500,-Eur mesačne a v súčasnosti je nezamestnaný s nárokom len na dávku v nezamestnanosti a so zdravotnými problémami. V zmysle Zákona o rodine platí, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodiča, pričom na strane otca detí nebola zistená taká životná úroveň, ktorá by umožňovala určiť mu výživné v matkou požadovanej nadštandardnej výške na dieťa v predškolskom veku, ktoré má bežné výdavky. Doterajšia suma výživného zo strany otca v sume 100,-Eur mesačne pre dieťa v predškolskom veku, ktoré má bežné výdavky primerané svojmu veku, a ku ktorému majú vyživovaciú povinnosť obaja rodičia, je primeraná a zodpovedajúca odôvodneným potrebám dieťaťa, postačujúca na úhradu potrieb uvedeného dieťaťa pri spotrebnom charaktere výživného. Okrem toho sa otec snaží maloletému prispievať aj naturálnou formou kúpou vecí a pod., preto ho nemožno

považovať za nezodpovedného rodiča. Je pravdou, že majetkové, sociálne a príjmové pomery matky nie sú najlepšie, nakoľko je na rodičovskej dovolenke a má okrem maloletého Y. ešte ďalšie dve maloleté deti, o ktoré sa osobe stará, a na ktorých výživu ich otcovia neplatia riadne. Tieto skutočnosti neodôvodňujú určenie nadpriemernej výšky výživného otcovi maloletého Y., ktorá vyššia suma nie je v jeho objektívnych schopnostiach a možnostiach. To si matka musí riešiť s otcami uvedených detí. V konaní bolo zistené, že otec maloletého Y. je nezamestnaný, je evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie a dočasne bude poberateľom aspoň dávky v nezamestnanosti, pričom bolo zistené, že k ukončeniu jeho posledného pracovného pomeru došlo nie z jeho viny. Je pravdou, že posledný pracovný pomer otca bol skončený dohodou, ale ukončeniu pracovného pomeru predchádzalo posúdenie zdravotnej spôsobilosti na prácu dňa 8.12.2015 a vzhľadom na zistenú stratu sluchu sa stal dlhodobo nespôsobilý na výkon práce u svojho posledného zamestnávateľa, ten nemal možnosť preradiť ho na inú prácu, preto došlo k ukončeniu pracovného pomeru, a preto v danej veci nemožno usudzovať, že by sa otec bez dôležitého dôvodu vzdal zamestnania. Sám otec sa ocitol v sociálne zlej situácii, zostal bez zamestnania a objektívne má po zdravotnej stránke sťaženú možnosť uplatnenia na trhu práce. Je evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie a vybavuje si dávky v nezamestnanosti. Okrem toho musí splácať viaceré úvery a dlhy, ktoré mu čiastočne vznikli aj tým, že sa v minulosti snažil finančne pomôcť matke detí. Ako bolo vyššie konštatované, nie je v súčasných schopnostiach a možnostiach otca prispievať na výživu maloletého vyššou ako doterajšou sumou výživného. Zvýšením výživného v zmysle návrhu matky nezohľadnením reálnych schopností a možností otca, by bol otec bez svojej viny vystavený nebezpečenstvu možného trestného stíhania pre prečin zanedbania povinnej výživy, kedy by neplatil určené zvýšené výživné, ktoré nie je v jeho schopnostiach a možnostiach a matka dieťaťa by mohla podať na neho trestné oznámenie, čo v danej veci nie je vylúčené, pretože matka už v minulosti podala na otca trestné oznámenie pre neplatenie výživného, a to aj za obdobie, kedy jej on poskytol bývanie vo svojom byte a snažil sa jej a jej deťom aj finančne pomáhať. Ďalej súd poukazuje na to, že pre rozhodnutie je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozsudku a maloletý Y. nie je ešte ani žiakom základnej školy. Súčasné zvyšovanie výživného s odôvodnením, že dieťa v budúcnosti ešte len pôjde do školy by bolo nedôvodné a nemožno ani zvýšiť výživné s účinnosťou od budúceho času, tak ako to pôvodne požadovala matka, ktorá pôvodne žiadala zvýšiť výživné až od 1.9.2016, pretože v súčasnosti sa nevie aké budú v budúcnosti pomery na strane všetkých účastníkov konania.

5. O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo sa začať i bez návrhu.

6. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote, prostredníctvom právneho zástupcu, odvolanie matka. Žiadala, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, že otca zaviazá povinnosťou prispievať na výživu maloletého Jána sumou 200,- eur mesačne odo dňa 01.01.2016. Poukázala na záver okresného súdu, ktorý svoje rozhodnutie odôvodnil skutočnosťou, že otec si sám nezavinil svoju nezamestnanosť. Otec ukončil pracovný pomer zo zdravotných dôvodov a zamestnávateľ nemal možnosť otca zamestnať. Otec si kúpil dvojizbový byt, spláca viaceré úvery. Okresný súd nesprávne vyhodnotil dôkazy a v prípade spornosti dôkazov mal postupovať v prospech maloletého dieťaťa. Z predloženej dohody o ukončení pracovného pomeru otca zo dňa 08.02.2016 vyplýva, že o ukončenie pracovného pomeru požiadal otec, podľa ust. § 60 Zákonníka práce. V zápočtovom liste otca je uvedené, že k ukončeniu pracovného pomeru došlo podľa § 63 ods. 1 písm. c) Zákonníka práce, na základe zmeny zdravotnej spôsobilosti. Okresný súd sa však vyššie uvedenými rozpormi nezaoberal. Matka v priebehu konania poukázala na zdravotný stav otca, ktorý trpí ochorením od narodenia. Rovnako namietala tú skutočnosť, že otcovi pred nástupom do zamestnania poskytli banky tri úvery. Tvrdenia otca, že ho matka prinútila vziať si úver, nie sú pravdivé. Otec spláca úver v celkovej výške 3.000,- eur, ďalší vo výške 1.785,12,- eur a tretí vo výške 30.100,- eur. Namietala postup okresného súdu, ktorý dlh otca na nájomnom vo výške 1.326,19,- eur posudzoval v prospech otca i napriek skutočnosti, keď výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Od rozhodnutia súdu si otec vyživovaciu povinnosť neplní, so synom sa nestretáva. Od poslednej úpravy výživného uplynulo 5 rokov, pričom sa zmenili pomery na strane maloletého dieťaťa ako i rodičov. Otec nadobudol byt, spláca úvery v hodnote 45.000,- eur, požiadal o zvýšenie mesačných splátok. Od 01.9.2016 nastúpi maloletý do 1. ročníka základnej školy, teda matke sa zvýšia náklady v súvislosti so zakúpením školských pomôcok. Matka má ďalšie vyživovacie povinnosti a to k mal. T. B., nar. XX.XX.XXXX, na výživu ktorej prispieva otec sumou 50,- eur. Otcovi tohto dieťaťa pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť. Výživné na mal. T. J., nar. XX.XX.XXXX platí otec sumou 100,- eur mesačne. Rozsudkom Okresného súdu

Michalovce zo dňa 13.06.2016, č.k. 19C/207/2014 bolo matke priznané výživné vo výške 80,- eur mesačne ako príspevok na výživu a suma 125,- eur ako úhrada nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom. Žiadala, aby odvolací súd prihliadol na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného ako i skutočnosť, ak sa povinný bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania. V doplnenom podaní zo dňa 28.07.2016 uviedla, že súd sa dostatočne nevenoval zisteniu, keď k ukončeniu pracovného pomeru otca došlo z dôvodu straty zdravotnej spôsobilosti, keď poškodenie zdravia zdedil otec po svojom otcovi. Opätovne poukázala na splácanie úverov otcom, nadobudnutie nehnuteľnosti.

7. Otec v písomne podanom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že matka v odvolaní neuviedla pravdivé skutočnosti.

8. Kolízny opatrovník sa písomne k podanému odvolaniu matky nevyjadril.

9. Krajský súd ako odvolací súd podľa § 34 Civilného sporového poriadku / z.č. 160/2015 Z.z., „ďalej len CSP“/ po zistení, že odvolanie bolo podané včas / § 362 ods.1 CSP/, oprávnenou osobou, preskúmal napadnutý rozsudok podľa ust. § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku (zák.č. 161/2015 Z.z. „ďalej len CMP“), postupom podľa ust. § 385 ods. 1 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie otca je dôvodné.

10. Predovšetkým je potrebné uviesť, že konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku zákonom č. 161/2015 Z.z. účinnom od 01.07.2016 a z ustanovenia § 395 ods. 1 vyplýva, že ak ustanovenie § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

11. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

13. Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

14. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

15. Odvolací súd preskúmal vec z hľadiska odvolacích námietok matky a dospel k záveru, že okresný súd nevykonal dostatočné dokazovanie, preto rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c/ CSP a podľa § 391 ods.1 CSP.

16. Záonné ustanovenia § 121 CMP ako i ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine vyjadrujú zásadu, keď k zmene dohôd a súdnych rozhodnutí o výživnom môže dôjsť len na základe zmeny pomerov. Zmena pomerov sa zisťuje porovnávaním okolností dôležitých pre určenie výživného tak v čase skoršieho, ako aj nového rozhodovania súdu. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je však závažnejšia zmena pomerov, ktorou sa rozumie len zmena tých okolností na strane či už oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom. Takouto zmenou pomerov môže byť zvýšenie nákladov dieťaťa v súvislosti s pribúdajúcim vekom, s fyzickým vyspíevaním, formami prípravy na budúce povolanie, ako aj zmena v možnostiach povinného plniť si výživovaciú povinnosť v doterajšom rozsahu.

17. Súd pri rozhodovaní o zmene výživného musí nielen komplexne zhodnotiť zmeny v pomeroch účastníkov, ale taktiež prihliadnuť aj na vývoj životných nákladov za obdobie, ktoré uplynulo od vydania posledného rozhodnutia o výživnom, tzv. valorizačnú klauzulu zakotvenú v ust. § 78 ods. 3 Zákona o rodine. Rovnako tak musí vychádzať zo všeobecného ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého sa pri rozhodovaní o výživnom prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odôvodnené potreby dieťaťa závisia predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, obsahu a spôsobu jeho prípravy na budúce povolanie, od hodnoty jeho majetku, prípadne od výšky vlastných príjmov dieťaťa a sú bezprostredne

ovplyvňované schopnosťami, možnosťami, ako aj majetkovými pomermi rodičov. Ak sú tieto obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. V opačnom prípade odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, vrátane tvorby úspor, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Výživné pre dieťa teda slúži nielen na uspokojovanie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (jedlo, ošatenie, obuv a pod.), ale aj ďalších potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelávanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové potreby, rekreačné potreby, tvorba úspor a pod.). Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. V tejto súvislosti je významné i ustanovenie § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine, ktoré zakotvuje, že na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Navyše súd prihliada i na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a rovnako tak berie do úvahy prídavky na deti, ktoré sa sčasti podieľajú na úhrade potrieb detí.

18. V preskúmvanej veci z obsahu spisového materiálu vyplýva, že posledná úprava vyživovacej povinnosti otca bola v roku 2011, v čase, keď mal maloletý Y. 2 roky. Matka poberala rodičovský príspevok vo výške 190,- eur a prídavky na dieťa. Otec bol nezamestnaný bez nároku na dávku sociálnej pomoci a podľa vlastného vyjadrenia si privyrábal brigádne cca sumou 400-500,- eur mesačne. Ani jeden z rodičov nemali ďalšie vyživovacie povinnosti. V súčasnosti je matka na rodičovskej dovolenke a pobera rodičovský príspevok vo výške 203,20,- eur mesačne a rodinné prídavky vo výške 70,56,- eur. Matke pribudli ďalšie dve vyživovacie povinnosti. Otec maloletého dieťaťa bol naposledy zamestnaný od 25.3.2014 do 9.2.2016 s príjmom vo výške 568,09,- eur. Po ukončení pracovného pomeru bol otec práceneschopný. V mesiaci február 2016 si privyrobil brigádne cca sumou 300,- eur. T.č. je evidovaný na úrade práce.

19. Odvolací súd s poukazom na vykonané dokazovanie pred okresným súdom dospel k záveru, keď okresný súd nevykonal všetky dôkazy / aj bez návrhu/ potrebné pre posúdenie, či je otec schopný platiť zvýšené výživné na maloleté dieťa.

20. Námietky matky s poukazom na splácanie úverov otcom, keď je t.č. nezamestnaný, pričom požiadal o navýšenie splátok, sú dôvodné. Okresný súd v tomto smere nedostatočne zistil skutkový stav, keď otec v konaní nepreukázal, z akých finančných prostriedkov uskutočňuje mesačné splátky úverov.

21. Okresný súd v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že posledný pracovný pomer otca bol skončený dohodou, ale k ukončeniu pracovného pomeru predchádzalo posúdenie zdravotnej spôsobilosti a vzhľadom na zistenú stratu sluchu sa stal dlhodobo nespôsobilý na výkon práce u svojho zamestnávateľa. Nemožno usudzovať, že by sa otec bez dôležitého dôvodu vzdal zamestnania. Odvolací súd poukazuje na posledné rozhodnutie o určení výživného na maloleté dieťa, keď otec bol nezamestnaný a privyrábal si brigádne. V súčasnosti je opätovne nezamestnaný, pričom nie je zrejmé, v akej výške pobera podporu v nezamestnanosti. Námetka matky, že otec trpí závažným ochorením od narodenia, pričom táto skutočnosť nemohla mať vplyv na ukončenie pracovného pomeru otca u posledného zamestnávateľa, sú dôvodné.

22. Z obsahu spisu vyplýva, že otec je od 12.02.2016 zamestnaný v spoločnosti McMaster, s.r.o.. I napriek tejto skutočnosti si okresný súd nevyžiadal správu od tohto zamestnávateľa za účelom zistenia príjmu otca.

23. Matka v písomne podanom odvolaní dôvodne namietala rozpor pri skončení pracovného pomeru otcom, keď v zápočtovom liste je uvedený dôvod ukončenia pracovného pomeru podľa § 63 ods. 1 písm. c/ Zákonníka práce a v dohode o skončení pracovného pomeru je uvedený dôvod v zmysle ust. § 60 Zákonníka práce.

24. Je potrebné, aby okresný súd doplnil dokazovanie vyžiadanim si lekárskej správy, aký druh práce môže otec vzhľadom na svoj zdravotný stav vykonávať. S prihliadnutím na zdravotný stav otca si

súd vyžiada z úradu práce správu, či majú pre otca pracovné ponuky s poukazom na vzdelanie ako i zdravotnú spôsobilosť.

25. Po vrátení spisu okresný súd doplní dokazovanie výsluchom účastníkov konania, predložením dokladov preukazujúcich príjmy otca od ukončenia pracovného pomeru do súčasnosti ako i zistenie, z akých finančných prostriedkov uhrádza mesačné náklady na bývanie, stravu, splácanie úverov, či prípadne nepoberá v súvislosti so zdravotným stavom špecifické dávky od sociálnej poisťovne / napr. či netrpí profesionálnou chorobou a má nárok na náhradu mzdy/, prípadne invalidný dôchodok.

26. Odvolací súd tak preskúmaním veci zistil, že okresný súd rozhodol o zvýšení výživného bez náležitého zistenia všetkých významných okolností, ktoré si daný prípad vyžaduje, preto zrušil rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné .

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).